บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้านั้น ต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่ มีความดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความจริงใจและปณิธานที่แน่วแน่มั่นคงที่จะพัฒนาประเทศชาติ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น ต้องใช้กระบวนการให้การศึกษา ซึ่งถือว่าการศึกษาเป็นทั้งการพัฒนาและการปลูกฝังที่ต้องใช้ระยะเวลานาน และมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องมากมาย ที่จะทำให้ได้บุคคลที่ประเทศชาติต้องการ ตามเป้าหมายในมาตราที่ 6 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถที่จะอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นความหวังของประเทศชาติ ที่จะทำหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตให้ออกมารับใช้สังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดแนวทางนโยบายในด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้เป็นไปตามความคาดหวัง และเป้าหมายที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศชาติได้ ตรงกับ สุธรรม อารีกุล (2541) ได้ให้ข้อคิดว่า การอุดมศึกษาควรก้าวสู่ความทันสมัย รู้จักแก้ปัญหา พัฒนาสังคมไทย ให้กลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมไทย และความเป็นสากล นอกจากนี้ เกษม วัฒนชัย (2540) ได้กล่าวว่า การอุดมศึกษาต้อง พัฒนาคณาจารย์ เพื่อทำหน้าที่สอน วิจัย อบรมฟูมฟักลูกศิษย์ ให้ยึดหลักจริยธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับทุกสาขาวิชาชีพ และต้องให้ความสำคัญกับการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาด้วยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ทักษะ และเจตคติอยู่ในระดับที่พร้อมจะออกไปปฏิบัติงานได้จริง นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545- 2549 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยว่า มีชีวิตที่ดี เก่ง และมีความสุข ซึ่งการเป็นคนดีก็ต้องปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บัณฑิต การเป็นคนดีจึงเป็นเจตนารมณ์เบื้องแรกของการศึกษาไทยและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แต่สภาพปัจจุบันในสังคม ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา น่าเป็นห่วงหรือมีปัญหาหลายเรื่องที่ปรากฏให้เห็นในสื่อสารมวลชนโดยเฉพาะ ในสื่อสารมวลชน หนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับจะมีข่าวที่แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของเด็ก และเยาวชนไทยกำลังตกอยู่ในอันตรายที่จำเป็นต้องเร่งป้องกันและแก้ไข ทั้งเรื่องค่านิยมส่วนตัว เช่น การแต่งกายผิดระเบียบ การไม่ใฝ่เรียน ไม่ใฝ่รู้ ขาดความกระตือรือร้นที่ จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่มีสัมมาคารวะกับครูอาจารย์ การไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และการอยู่รวมกันเป็นคู่ ๆ ทำให้ การตั้งครรภ์ การทำแท้ง การคลอดบุตร แล้วทิ้งตามที่สาธารณะต่าง ๆ การแย่งหญิง/ ชาย ที่มีสามีหรือภรรยาแล้ว เป็นสาเหตุที่ทำให้สถาบันครอบครัวล่มสลาย สร้างปัญหาให้สังคมอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ปัญหานักศึกษาขายบริการทางเพศ ซึ่งปัจจุบันคาดการณ์ว่ามีนักเรียน นักศึกษาผู้ที่ขายบริการทางเพศไม่ต่ำกว่า 50,000 คน (เฉลิมพล โสมอินทร์, 2547, หน้า 65) โดยเฉพาะความคิดของนักศึกษาหญิงที่เสียตัวแล้วจะไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์แล้ว มันลดคุณค่าในตัวเองลงในเมื่อคุณค่าในตัวเองลดลงหมดแล้ว ก็ขายเสียเลย ได้ทั้งเงินได้ทั้งวัตถุ การมีเพศสัมพันธ์หรือเสียความบริสุทธิ์ทั้งที่มีอายุเฉลี่ยเพียง 15 ปี และโดยเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในส่วนกลางจำนวน 93 เปอร์เซ็นต์ มองเห็นเรื่องการมีเซ็กส์ เซ็กส์หมู่ การเปลี่ยนคู่นอน การขายตัว เป็นเรื่องปกติไปหมด นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันนี้ไม่มีความละอายหรือเกรงกลัวต่อการกระทำของตนเองไม่สนใจต่อสายตาของผู้คนว่าจะมองตัวเองอย่างไรเพราะมีพฤติกรรมที่ลวนลามทางเพศอย่างไม่เกรงสายตาคนรอบข้าง ขาดความยับยั้งชั่งใจไม่รู้จักข่มใจตัวเองและจากรายงานตัวบ่งชี้รายจังหวัด สภาวการณ์เด็กและเยาวชน ปี 2548 –2549 ของอมรวิชช์ นาครทรรพและคณะ (2549) ได้ศึกษาสภาวะทางด้านสังคมของเด็กและเยาวชนระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 4 จังหวัดคือ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าเด็กและเยาวชนยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว โดยคิดเป็นสัดส่วนระหว่างเด็กและเยาวชนระดับอาชีวศึกษากับระดับอุดมศึกษาของแต่ละจังหวัด คือ 17.65/44.03, 4.00/22.75, 36.17/36.04 และ 30.17/35.31 ตามลำดับ นอกจากนี้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะและผิดระเบียบของมหาวิทยาลัยที่พบบ่อยๆ ในช่วง 2- 3 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ การแต่งกายผิดระเบียบ การเช่าหอพักของนักศึกษาชายและหญิงอยู่ด้วยกันเป็นคู่ ๆ การตั้งครรภ์ระหว่างเรียน การทำแท้ง การบันทึกภาพการมีเพศสัมพันธ์ และแพร่ภาพทางโทรศัพท์มือถือ การพูดจาไม่สุภาพ ไม่มีสัมมาคารวะ การใช้จ่ายเงินกู้ยืมเพื่อความบันเทิงมากขึ้น และพบว่ามีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของมหาวิทยาลัย เช่น การไม่

ลงทะเบียนเรียน การลงทะเบียนล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนด การไม่ส่งงานตามที่อาจารย์มอบหมาย ซึ่งส่งผลให้ขาดคุณสมบัติ และ ต้องพ้นสภาพนักศึกษาในที่สุด

จากสภาพปัญหา และปรากฏการณ์ที่ยกมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า สิ่งสำคัญที่ต้องเร่งหาแนวทางป้องกันและแก้ไขคือ เรื่องความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจาก นักการศึกษา นักจิตวิทยา และผู้บริหารการศึกษา จะต้องตระหนักรับรู้ร่วมกันว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ จำเป็นต้องจัดรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาให้ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้แพร่กระจายไปสู่เด็กและเยาวชนที่ยังมีคุณธรรมจริยธรรมอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งตรงกับ สำเนาว์ ขจรศิลป์ (2543) กล่าวว่า ปัญหาความเสื่อมโทรมทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน จะเป็นปัญหาอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนานักศึกษาในอนาคต และ สุธรรม อารีกุล และคณะ (2540) ได้ให้ข้อคิดว่า คุณภาพของบัณฑิต ขึ้นอยู่กับการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ความสามารถในการประยุกต์วิชาการ สู่สภาพความเป็นจริงของสังคม การสร้างสรรค์ในทางวิชาการ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงบูรณาการ การเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ นิสัยการใฝ่รู้ ความรู้รอบตัว ความรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และด้านสังคม

มหาวิทยาราชภัฏเป็นสถาบันการศึกษาที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคมเรื่อง การผลิตบัณฑิตให้ออกมารับใช้สังคม ให้มีคุณลักษณะเป็นผู้ที่รอบรู้และสามารถที่จะสื่อสารนำความคิดของตนเอง ไปสู่สังคมได้ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้ คู่คุณธรรม พร้อมที่จะชี้นำสังคมได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วทุก ภูมิภาคของประเทศไทยรวม 40 แห่ง ซึ่งแต่ละปีนั้นจะรับนักศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก ปีละหลายหมื่นคน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตลอดจน นโยบายของแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏ จะต้องกำหนดเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ที่จะจัดการศึกษาและพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนได้สมบูรณ์ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เป็นผู้มีความรู้ คู่คุณธรรม การบริหารจัดการเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ขึ้นอยู่กับรูปแบบการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษา ถึงแม้ว่าทางมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่จะมีนโยบายที่ประกาศว่าจะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ คู่ คุณธรรม และกำหนดแผนงานจัดกิจกรรมนักศึกษา ที่มีการดำเนินการทั้งระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ มีกิจกรรมชมรม จัดเครือข่ายพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย

การบริหารจัดการด้านการพัฒนากิจการของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหารจัดการด้านการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันให้ส่งผลต่อเป้าหมายคือ นักศึกษาที่เป็นผลผลิตจากการหล่อหลอมของมหาวิทยาลัยให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถตามความมุ่งหลายของหลักสูตร เป็นผู้มีกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อุดมปัญญา เป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความเชื่อ ค่านิยมที่สอดคล้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันงดงามของสังคมไทยและตามปณิธานของแต่ละมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถูกกำหนดเป็นกรอบแนวทางสำหรับการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน มีโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ วิธีดำเนินการ และวิธีติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สามารถปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่อง แต่การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนดีควบคู่กับการเป็นคนเก่งตามเจตนากำหนดให้ใช้แนวทางการจัดให้บริการทางการศึกษา โดยการปลูกฝังการเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมนั้นยังขาดความชัดเจน ตรงกับแนวคิดของ สำเนาว์ ขจรศิลป์ (2542) ที่ระบุไว้ว่าการพัฒนากิจการของนักศึกษายังไม่มีความชัดเจน ยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ยังขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง และยังไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเกิดจากโครงสร้างบุคลากรที่ไม่สามารถจัดให้มารับผิดชอบโดยตรงได้อาจเป็นเพราะภาระงานด้านอื่นๆ มีความสำคัญจำเป็นที่จะต้องดำเนินการมากกว่า หรืออาจเกิดจากการบริหารจัดการที่ไม่เป็นเอกภาพ ไม่สอดคล้องกับศักยภาพของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานด้านกิจการนักศึกษามาอย่างต่อเนื่องยาวนานได้สังเกต เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานพัฒนากิจการของนักศึกษามาโดยตลอด และได้ข้อสรุปว่า การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการปลูกฝังให้นักศึกษาเป็นคนดี มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันค่อนข้างจะมีปัญหาในด้านของการบริหารจัดการเมื่อพิจารณาตรวจสอบจากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินงานตามบทบาทและความรับผิดชอบแล้วพบว่ามีรูปแบบการดำเนินงานตามบทบาทและความรับผิดชอบ และเป้าหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการกำหนดนโยบาย และการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง แต่ละมหาวิทยาลัยต่างก็กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของตนเองตามสภาพแวดล้อม ปัจจัยสนับสนุน และสภาวะการเห็นคุณค่าของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จึงยังไม่เห็นภาพของการวางแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ชัดเจน ที่สามารถนำไปปฏิบัติตามกระบวนการพัฒนาได้อย่างเป็นระบบมีมาตรฐาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบการ

บริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามหลักทางวิชาการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ควบคู่ไปกับการให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา การปฏิบัติงานพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาและผู้ที่จะต้องใช้ผลผลิตจากมหาวิทยาลัยในอนาคต รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาที่ผ่านกระบวนการวิจัยแล้ว จะเป็นแบบอย่างให้แต่ละมหาวิทยาลัยนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารของมหาวิทยาลัยได้ต่อไป โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัย ศักยภาพของบุคลากรในมหาวิทยาลัย การมีส่วนร่วมของบุคลากร หน่วยงาน และองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อทำให้การใช้รูปแบบบรรลุตามเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ปัญหาการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างเป็นอย่างไร

2. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ที่มีความเหมาะสมเป็นอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

ความสำคัญของการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้คุณค่าและประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารในระดับสูงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือตอนล่าง สามารถส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ได้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือตอนล่าง ที่จะสามารถนำมาใช้ในการกำหนดตัวบ่งชี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และใช้กำหนดแนวทางการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือตอนล่าง เป็นการวิจัยลักษณะบูรณาการระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) แบ่งการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษา

1.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา**

สภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษาตามกรอบแนวคิดจริยธรรมของนักศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ จริยธรรมเฉพาะตน จริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จริยธรรมที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย และจริยธรรมทางสังคม

1.2 **ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

1.2.1 **ประชากร** ได้แก่ นักศึกษาและคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2550 โดยจำแนกเป็นนักศึกษา (เฉพาะนักศึกษาภาคปกติ) จำนวน 17,805 คน และคณาจารย์ จำนวน 1,057 คน

1.2.2 **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ นักศึกษาและคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2550 โดยจำแนกเป็นนักศึกษา (เฉพาะนักศึกษาภาคปกติ)จำนวน 693 คน และคณาจารย์ จำนวน 123 คน

1.3 **ขอบเขตด้านตัวแปร** จำแนกเป็น 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1.3.1 **ตัวแปรต้น** ได้แก่ สถานภาพของบุคคล ประกอบด้วยนักศึกษากับคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

1.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ สภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ตามวามคิดเห็นของนักศึกษาและคณาจารย์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรม

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัญหาทางจริยธรรม และรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ที่มีองค์ประกอบที่ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัยป้อน องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์

2.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ประชากร ได้แก่ คณาจารย์ และผู้บริหารงานกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,051 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณาจารย์ และผู้บริหารงานกิจการนักศึกษาในหมาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 100 คน

2.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรม

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ที่มีองค์ประกอบที่ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัยป้อน องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์

3.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความสามารถทางด้านการบริหารกิจการนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านผู้ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา และด้านผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาคการศึกษาและภาคธุรกิจเอกชน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 กลุ่มดังนี้ คือ

3.2.1 กลุ่มผู้บริหารงานกิจการนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 คน

3.2.2 กลุ่มผู้บริหารงาน กิจการนักศึกษา จำนวน 4 คน

3.2.3 กลุ่มผู้ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา จำนวน 4 คน

3.2.4 กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาคการศึกษา และภาคธุรกิจเอกชน จำนวน 4 คน

3.3 **ขอบเขตด้านตัวแปร**

ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **รูปแบบการบริหาร** หมายถึง โครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญทางด้านบริหารจัดการที่เน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. **รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง** หมายถึง โครงสร้างความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบสำคัญทางด้านการบริหารจัดการ ที่เน้นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเชิงระบบสำหรับการกำหนดองค์ประกอบ ที่มีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

2.1 **องค์ประกอบด้านปัจจัยป้อน** หมายถึง ส่วนประกอบที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา เพื่อให้เป็นบุคคลมีจริยธรรมที่เหมาะสม โดยประกอบด้วย องค์ประกอบด้านบุคลากรที่เป็นฝ่ายบริหาร ปฏิบัติ และควบคุมองค์ประกอบด้านงบประมาณที่เป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณและเงินอื่นๆ องค์ประกอบด้านการจัดองค์การที่เป็น คณะ กองพัฒนา ศูนย์สำนัก และองค์ประกอบผลการสำรวจสภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษา

2.2 **องค์ประกอบด้านกระบวนการถ่ายโยง** หมายถึง ขั้นตอน เทคนิควิธี และลักษณะการปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านจริยธรรม ที่เป็นการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และนโยบาย กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ กระบวนการพัฒนาจริยธรรมด้านวิชาการ ที่เป็นการสอดแทรกในการสอน การเปิดสอนเป็นรายวิชา โครงการเฉพาะ กระบวนการพัฒนาจริยธรรมด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่กระบวนการทางศาสนาที่เน้นการเข้าค่ายธรรมะ การปฏิบัติธรรม และกระบวนการทางสังคม

2.3 **องค์ประกอบด้านผลลัพธ์** หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นอันสืบเนื่องมาจากปัจจัยป้อนและกระบวนการถ่ายโยง เป็นลักษณะของคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ที่ประกอบด้วย จริยธรรมเฉพาะตน จริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จริยธรรมที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย และจริยธรรมทางสังคม

3. **การพัฒนาจริยธรรมนักศึกษา** หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ที่ส่งเสริมและสนับสนุน การปรับปรุง และการขัดเกลาให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การสอดแทรกในการเรียนการสอนการอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคนดี เป็นต้น

4. **จริยธรรมของนักศึกษา** หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกที่ทำให้สังคมยอมรับ ชื่นชม ยกย่อง และเห็นคุณค่า เป็นผู้มีความดีงามที่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่มีคุณภาพต่อสังคมในอนาคต เช่น จริยธรรมเฉพาะตน จริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย และ จริยธรรมทางสังคม เป็นต้น

5. **จริยธรรมเฉพาะตน** หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกทางด้านการเป็นผู้ประหยัดมัธยัสถ์ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่เป็นทาสวัตถุนิยม เห็นคุณค่าของตนเอง มีสติไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และสามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้

6. **จริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น** หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกทางด้านความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสำนึกต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย และการยอมรับนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน

7. **จริยธรรมที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย** หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกทางด้านการมีระเบียบวินัย ยึดมั่นต่อระเบียบของมหาวิทยาลัย ดูแลบุคลิกภาพให้เหมาะสม มั่นใจต่อการถ่ายทอดความรู้ของคณาจารย์ และมีความรักภาคภูมิใจต่อมหาวิทยาลัย

8. **จริยธรรมทางสังคม** หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อสาธารณะที่ดี และ การมีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันทางสังคมอย่างสงบสุข

9. **นักศึกษา** หมายถึง ผู้ที่มีสถานภาพเป็นนักศึกษาภาคปกติชั้นปีที่ 1–4 ในปีการศึกษา 2550 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

10. **มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง** หมายถึง มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยนเรศวร